

מסורת הש"ס

(א) מִרְסֵּם שָׁן, וּבְרֵשֶׁת
מְנוּיָה, בְּקִיפָם מִפְּרֵשׁ דְּרֵלָה
מִפְּרֵשׁ מִפְּרֵשׁ מִפְּרֵשׁ
(ב) עֲשׂוּתָם, כְּעֲשׂוּתָם
בְּיָמָה (ג) עֵינִי מִפְּרֵשׁ
פִּיגִי סוֹף, הִינֵנִי
(ד) [מִפְּרֵשׁ] פִּיגִי עֵינִי
(ה) [עֵינִי] עֵינִי פִיגִי עֵינִי
(ו) עֲשׂוּתָם מִפְּרֵשׁ מִפְּרֵשׁ
כֹּל תִּשְׁנֶה, וְ, גִּיגִי שֶׁם
[מִפְּרֵשׁ] מִפְּרֵשׁ, אֶת שְׁנֵי בָּרֵי
[וְעַל] לֵב מִנְחֹת [לֵב]
מִכֻּזֹּת דֶּה, (ז) בְּרִכּוֹת מִן
[מִפְּרֵשׁ] דְּעִינִי אֶת סוֹטֵם
כֹּךְ שֶׁנִּי, (ח) עֵינִי
(ט) מִלֵּה פִיגִי מִפְּרֵשׁ
(י) לֵיב הַשָּׁמַיִ, (יא) עֵינִי
(יב) [מִכֻּזֹּת] דְּעִינִי
(יג) תִּקְוֹת מִפְּרֵשׁ מִפְּרֵשׁ
מִפְּרֵשׁ, מִפְּרֵשׁ מִפְּרֵשׁ
דְּרֵלָה
מִפְּרֵשׁ
(יג) [מִלֵּה] עֵינִי, [דְּרֵלָה]
[דְּרֵלָה]

תורה אור השלם

1. כַּעֲבוֹר סוּפָה וְאֵין
רָשָׁע וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם:
משלי י כה

גליון הש"ס

מתנ' ומוחנת. ע' כמוזות
ד' נט ע"ב תוס' ד"ה
טומנת: שם אבל לא ירי
ישראל. ע' מג"ח ס' שמו
ס"ק ד' : תוס' ד"ה ליקט
ונתן. ע' צ"צ ד' נד ע"א
תד"ה אלעמא :

לעזי רעט"י

אי"ם. חכה (ליתר דיוק:
הקרט שבקצה החכה).

מוסף רש"י

גדל גמור מדבריהם.
מפני דרכי שלום (ב"מ יב.).
למאי נפקא מינה. מדר'
יוס', הא אתא לשמועין
דהמירו חכמים בתקנתן
כגול גמור להוילאו דיינין
(שם). איזהו עם הארץ.
שדברו חכמים בכל מקום
(ברכות מז.).

מוסף תוספות

א. במחזור לכות כן.
 זעב'א. ב. כלומר כינתו
 ענין גל היתרות. מן
 ה'א"ש. ג. ל"ל מפני
 דרכי שלום.
 ד. [אין] בה אבא,
 שאין אדם עושה למכור
 כליו. מלר. ה. [ש]שרין
 אצ"ל ולרר ש"ל
 ובהיתכן אין להלך בין
 מכר להא"ש. מן ה'א"ש
 ו. [אצ"ל] ריחיים שר,
 דאפי' לטחון ענה שר,
 ז. ש. א. ל. חס. חס.
 ח. שאין אוכלין על
 גביו מטרות.
 ט. [אין] חייש אצ"א
 דאבא איסור מורה.
 י. כיין אצ"א.
 יא. דאבא איסור משהא.
 יב. גבי דמא מפרשין
 אותו ערום, משהא
 דאבא דרבהיה בן ברבא,
 ורבא משיב בדמא הקיל.
 יג. קשה,
 י"ד רבנן דאבא איתור ע"ה,
 קימי דקאמר איתור ע"ה,
 איתמי קימי אבא אכתי
 קשיא לרבנן דאבא
 שאינו משער פירותיו מ"ש
 וישראל וי"ש ספא. וי"ש
 וי"ש דס"ל מותר
 לגורם טומאה לחלוץ
 כ"א בדתני ספא.
 י"ד. שצפון הרצניע על
 היין כשהוא חב בבור. רשי
 ע"ג

לא פליגי. דכיון דיש להם מוך קנה לו כליו והו' גזל גמור:
חכה א"י'ם בלע"ז: קוקרי. שאר מזודות ומכשולים שנותנים
ארוך בנהר וחורזין בו מחטים על פני כולה: מדבריהם. אפי'
יוסי לאו גזל לאורייתא הוא: נפקא מינה. מדר' יוסי:

וְהָיוּ לְהוֹלָאוֹ דְּבִינִים. דְּלִרְבֵּנָן לֹא נִפְיָא
 וּמִיָּהוּ לִר' יוֹסִי גוֹל מַעֲלִיא
 אֵלָּא הוּא לִפְסָל לַעֲדוֹת וּלְעֹזֵבֵר עָלָיו
 אֵם לֵיקֹט וּנְקָן. עַל גִּבִּי קִרְקַע
 צִידֵי הוֹאִיל וּמִטּוֹ לִידֵיהּ גוֹל גְּמור הוּא:
 מִקְלוֹת: רַבִּי יִשְׁשֹׁבִיל הוֹלֵל
 הוּא: מִאֲחֵרֵיהּ דִּר' יִשְׁשֹׁבִיל אָמַר.
 לְפִיכָךְ אִתָּה בָּקִי דְּבִינָן לְפִי שְׁהוּא
 דְּרוּשׁ לְרִבִּים וּמוֹדִיעָן: עִם מִי
 שְׁרָאָל לֹא בָּקִרֵי יִשְׂרָאֵל אֵלָּא
 עִם יִשְׂרָאֵל: בְּרַתְנָרְיָא עַל הַשְּׁבִיעִית.
 לְגַשְׁמור פִּירוֹת שְׁבִיעִית וּלְהַנְיֵעַם מִן
 הַדְּבִיעוֹר וְאִרְבֵּן: לֹא תִצּוֹר וְלֹא תִטּוֹן
 לְסִיעָה שְׁמִי שְׁהוֹלֵל לְסִיעָה
 וְעֹזֵבֵר יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבִירָה בְּשַׁעַת
 הָעֲבִירָה: וְזוֹרֵרָה וּטוֹחֶנֶת כּו'.
 וּבִגְמִירָה פִּרְךָ אִמְרֵי הִרִי חֲשׂוּדָה עַל
 הַמַּעֲשִׂיִם: זִמְנָן שְׁהִיא טוֹמֵאָה כּו'
 אֵלָּא גִרְסִין. וּבִזְרִיחָא גִרְסִין לֵה בְּגִמִּי:
 אֵלָּא מִשְׁטַחֵיל אֵם הַמִּים אֵם קַע.
 בְּצִיבָא שְׁמַגְלָגֵל הוֹטְלָהּ (לְחַלָּה) וְאֵם
 מִיִּטְמֵטִטְמֵטָה מַחֲמַת כְּלִים טוֹמֵאִים וְכו'
 לְגַלְגֵּל וְאִסּוֹר לְגִרוֹם טוֹמֵאָה
 לֹא אִמְרו. שְׁהִתִּירו
 לְהַשְׁאִילִם כְּלִים וּלְסִיעֵם בְּלֹא שַׁעַת
 עֲמָה אֵלָּא מִפְּנֵי דִרְכִי
 וּמוֹחִיקֵין יְדֵי נִכְרִים. י"ה הָכָא
 מִסִּיעִין מִמֶּנּוּ: וְשׂוֹאֲלִין
 כֵּל הַיָּמִים וְאֵעִ"פ שְׁמַחֵיל
 עַל הַכִּרְיִי שֶׁם שְׁמִים שְׁהִתִּיל
 שֶׁל הַקִּצָּה: גִּבְ' מֵאִי שְׁנָא
 דִּקְתָּנִי לֹא תִצּוֹר שְׁמִיעֵית
 עֲבִירָה שְׁבִיעִית: וּמֵאִי
 דִּקְתָּנִי וְזוֹרֵרָה וּטוֹחֶנֶת
 מִסִּיעֵית יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבִירָה
 רֹז עֵמִי הָאִרְךְ מַעֲשִׂין הוּא.
 חֲשָׁא דְרִבֵּנָן בְּעִלְמָה הוּא.
 דְּרִבֵּנָן שְׁלוֹם מוֹתֵר לְסִיעִין אֵלָּא
 עַל הַשְּׁבִיעִית מִשְׁמַע דְּמוֹחֹק
 שְׁחֲשׂוּדָה: רַבָּא אִמְרָה. לְעוֹלָם
 עַל מַחְלָה (דְּמִי) מִסְּפִיקִין^י
 וְאִסּוֹר לְסִיעִין הוֹאִיל וְעִבְרָה דִּרְמִי
 וְעַם הָאִרְךְ דִּרְמִי הוּא
 וְהִיא טוֹמֵאָה וְהִיא דְּחולִין בְּבִנְיָן
 אֵלָּא תְּרוּמָה וְקִדְשֵׁי צִלְצֵל הֵלֵל
 שְׁלוֹם מוֹתֵר לְסִיעִין: ו
 דְּפִרְךָ דְּעֵטֶם דְּמַשְׁתַּחֲלִיל אֵת
 וְעַכְשָׁיו הוּא וְעַכְשָׁיו לֹא הוֹכְשֵׁר
 שִׁיחָא שׁוֹם דְּנִדּוּד עֲבִירָה דִּרְמִי
 עַל הַמַּעֲשִׂיִם קִמְיִירִי אִמְרֵי
 שְׁלוֹם: רִישָׁא וְסִיפָא
 וְרִישָׁא כֵּל זִמְנָן שְׁלֵל
 וְלֹא גוֹר צֵה מִשּׁוֹם
 שְׁלוֹם מוֹתֵר לְסִיעִין: ו
 דְּכִתְּבִי (בְּמִדְבָּר י"ח) אֵת מִשְׁמֶרֶת

טווחנין

[illegible]

פ' מעטקען בקבורת: די שיקבורס ביחד: **מנהי'** משאלט אשה לחברתה החשודה על השהי' ומקדחת בזמן שיהי' מטאח אלא דל כומן שיהי' טהור אבל משתטל את המים לא את האב"ד די ישראל ושוואלן בשלומן מפני רובי שלום. פ' אשה החשודה על השביעית לזרוע ול' מתחן עמה שאסור לסייע עיבדי בידים. אשה חבר משאלת לאשת ע"ה הארץ פ' סתם על השביעית ע"ה שיוחזק כול' ולא אמר' מגו חדש על המעשרות ואשת נמי על השביעית כ"ה הארץ פ' הרי גם איסור טבל הוא מדאורייתא כמו איסור השביעית. אמר אב"י רוב עמי עם הארץ לא הוזח חשוד על המעשרות אלא מסתמא חשירין להו וכיון דרובם מעשרין הקלא מסי'

הניזקין פרק חמישי גיטין

לִיקָמָ * ונתן ביד ה"ז גזל גמור. נראה דאזטרין לאשמועינן בתלשן זידו ומפילן אע"פ שלא נעשכו זידו ולא אחו זבה"א אלא להפילם: **שד"י אופ"י** מרדק"א. פירש בזונטרם אופ"י מקלות וקסה דרז כהנא היכי הוה מנקיט ואכל ומי לא הוה

גי כי פלוגי בלחי
 שומה וכו' ⁽⁶⁾ ר' יוסי
 רב חסדא גזל גמור
 א מינה "להוציא
 בראש הזית מה
 אם ליקט ונתן ביד
 ה הוא קאויל להוצל
 הוה שדי אופיי וקא
 נקט ואכיל א"ל חי
 א"ל מאתריה דר'
 וצדיק יסוד עולם:
 ברים בלקט בשבחה
 ס: ת"ר ⁽⁷⁾ מפרנסים
 שראל יומבקרין חולי

יִקְוֹבְרִין מִתִּי נִכְרִים
מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם:
זֶה לְחִבְרָתָהּ הַחֲשׂוּדָה
הַ וְרִיחִים וְתִנּוֹר אֲבָל
עֲמָה יֵאֵשֶׁת חֶבֶר
הָאָרֶץ נָפָה וְכִבְרָה
תְּעֲמָה אֲבָל מִשְׁתַּמִּיל
הַ לְפִי שְׁאִין מַחֲזִיקִין
לֹא אִמְרוּ אֵלָא מִפְּנֵי
יְדֵי נִכְרִים בְּשִׁבְעִית
לְ וְשׂוֹאֲלִין בְּשִׁלּוֹמִין
לְ מֵאֵי שְׁנָא רִישָׁא
יִי^ט רֹב עַמִּי הָאָרֶץ
כֹּא בְעַם הָאָרֶץ דְּר"מ
דִּתְנִיא^פ אִיזְהוּ ע"ה
בְּתַהֲרָה דְּבִרֵי ר"מ
פִּירוּתוֹ וְהָא מִדְּקִתְנִי
מִיָּם לֹא תִנֵּעַ עֲמָה
מֵאָה וְתַהֲרָה עֲסָקִין
הָ וְתַהֲרָה וְרִישָׁא
זִימָאֵת חֵלָה וְרִמִּינְהוּ
טוֹחֲנִין

כִּמּוֹ בַּמּוֹכֵר ^ו וְאֵת לְפִירֵשׁ
סִפֵּחַ כִּיּוֹן דְּבֹדְאֵי בְּפִירוֹ
לְחַמּוֹר רַבָּנָן בְּחֻצוֹת הַחֵרֶשׁ
אֶתְחַקֵּה: **רִיחִים** וְהַגּוֹ
וְרִיחִים ^א מֵאִשׁ דִּתְנֵה נֶפֶשׁ
עֲלִיו רֵעֵה אִי מֵאִשׁ דִּתְנֵה
שְׂכִירָה וְאִידֵי דְלֵה מִנֵּה מֵת
מִמֶּנּוּ דְלֵה חֲסוּדָה ^א חֲסוּדָה
(בְּסוּרוֹת דָּף ג.) תִּנֵּן הַחֲשֵׁשׁ
וְאֶמְשֶׁרֶת חֲסוּד עַל הַטָּהָר
אֶתְרֹמֶת הַגּוֹף לֹא חֲסוּד:
טָפִי לְסִיעַ בַּמְשֶׁר ^ב מִבְּטוֹ
אִיכְבֵּה רֹבֵעַ מִי אֵית לִי
בְּדַמִּי ^א בְּפִרְק אֲנִי (כְּמוֹ)
דָּף כג.) ^א אֵל סִבֵּר הַכֹּהֵן

יֵאָכֹל זֶה פֶּרוֹשׁ עִם זֶה ע"י
אֵינוֹ אוֹבֵד בּוֹ. י"ב ע"י
וְרַשְׁבֵּי אֹמֶר אֵינוֹ צָרִיךְ לֵשׂ
שִׁיאוֹ בֵּת חֶבֶר וּכְמִיּוֹם שֶׁרַ
הָ כָּל שְׂאִינֵי קוֹרָא ק"ש עִמָּ
אִיזֵהוּ ע"ה שְׂאִין מִזְמִינִי ט
: רִישׁא מִזְמִינֵי חוֹלִין
צִדֵּק ר' יִשְׁמָעֵאל (קד טז) ז'
ס' דַּעֲבָלָא לְתַרְוֵמָה י"א אע"י

נפה וכברה רחיים ותנור אבל לא תחמם לפי שאין מחזיקין ידי עובדי עבי' מה שזרעו בשביעית ולשמור את הארץ חשוד על המעשרות אבל לא בבכורות (דף ל). ב' עד כמה החשד מעשרין הן ומפני זה לא החמירו חכמים אבל משתטיל מים בעיסה ליד עובדי עביה: **סליק פירקא**

חננאל שפירא אופיי חריות של דקל
 הוה שדי מן הדקל ומתרי תמרי ורב
 כהנא היה סבור שלא היה חושש מן
 הפירות אלא מן החריות ואמר לו
 אבא בדידא שדימנהו^א וגול נמי איכא:
משאלת אשה להרבניה ביה
 בסיפא מפרש י"ו דקמיי
 מתני' מפני דרכי שלום וקשה לר"א^א
 ומיפוק ליה דהוה שרי משום דאיכא
 למיתלי בתבואה של היתר כדאשכחן
 במסכת שביעית ב"ה (מ"ח) ב"ש
 אומרים ולי ימכור לו פרה החרושת
 שבשיעית וז"ה מתירין מפני שכול
 לשוחטה עוד תנן התם (ב"ש מ"ו)
 אלו כלים שאין האומן רשאי למוכרם
 שבשיעית מהחילה וכלי העול כו' זה
 משאלת אשה להרבניה ביה

הנכל כל שנמחכמו מיוחדת נעצירה
אסור לאיסור ולהיתר מותר וליכא
למימר להסם נמי לא שרי אלא מפני
דריי שלום בזמכר כל שייך דריי
שלום ועוד דקא דייק צפ"ק דמסכת
ע"ז (דף טו:) מינה מצית הלל דשרי
למכור פרה לעובד כוכבים דאימר
לשמיטה וזנה ואפילו שייך דריי
שלום בזמכר לישראל משום דנראה
כחשדו כשאנו רואה למכור לו בזמור
לעובד כוכבים שייך כלל דריי
שלום ועוד דעל כרחק הסם לאו
משום דריי שלום הוא מדלא תני
להו הכא ואומר ר"ת דהכא צידוע
שאין לה אלא פירות שביעית הלכך
אי לא מושר דריי שלום אסור
בזמכר ולא שייך דריי שלום אסור היכא
ליתא למיתלי וכן משמע גירסאנמי»
דקאמר אני אומר נפה לספור בה מעו'
כברה לכבר זו חול ריחים לטחון זו
סמנין טנור לטמון זו אויני של פשתן
משמע דמייירי דאין "לו תצוהה של
היתר למיתלי בה וההיא דירושלמי
לא הוה תלייה גמורה כפרה לשמיטה
דח"כ באל דריי שלום נמי הוה שרי

י"ח מאי פריך גבמ' מ"ט רישא ומ"ט
שביעית איירי וי"ל דקסבר הש"ס
זדים כאליו הוא בודאי טבל דלוקמיה
ובאשת עם הארץ לא תנא תנור
זכרה והוא הדין ריחים ותנור דיגיד
ז' אין דרך להשאלו דמיטמא וטעון
ז' תנא ריחים אכל כחשודה אשביעית
ומאה ומיהו קשה דצפרק עד כמה
על זה ועל זה פירוש אשביעית
ז' ושמה הם בטומאת פירות^א אכל
רבא אמר בע"ה ב'ו' אשי מיקל
ה וטריה דרבנן^ב דמיומא בקמורן ורבא
רוב עמי הארץ מעשרין הן והקילו
(דף נ"ו: ו) וצפרק כמה מדליקין (שם)
ז' דרוב עמי הארץ מעשרין הן מ"ט
מ"ט ע"י שמה אכלילו דברים שאינן
תוספתא פ"י מיתניא לענין שנותנים
וקו וקמני בתריה איזוה ע"ה כל שאינו
אכלילו אינו מעשר ותנהו תחתיו דברי
רמ' ושחית בצרכותיה וחכ"א כל שאינו
ו כדאמרין צפרק שלשה שאכלו (גרסת)
סיפא שוממת חלה. ואם תאמר משום
ין בולרים עם ישראל העושה פירותיו
דעד שירד לבור או יקפה לא נגמרה
מלאכתו

ולא תטחן עמה. אשת חבר משאלת לאשת עם הארץ וכולן אל אמרו ולא מפני דרכי שלום; ומוחקין ידי יות והפירות שנוצרו על שנטעו בבישעית עם אסורים השביעית ומ"ה גמא ברישא החודשה על השביעית על המעשרות אינו חשוד על השביעית. ובזורת וטוחן אם במעשר כנשי החמירו בחשוד על השביעית שנתגזע צמח שבו שכבר הוטבלה העיסה לחלה ואסור לו

עין משפט
נר מצוה

קָבוֹד אִמִּי פִ"א מְהֵל
 גִּזְלֵה הַלֵּי"צ סָמוּךְ
 עֲשֵׂן עַד תְּשׁוּעַת הַיּוֹמָם סִי
 שַׁע סַעִי ה':
 ב' נִמְי"י מִזְלֵי גִזְלֵה
 הַלֵּכֶה נָח:
 קָבוֹד אִמִּי פִ"א מְהֵל
 מִתּוֹת עֵינֵי הַלֵּי"צ
 וּמִי פִי הַלֵּי"צ עַל הַנִּלְיָה
 וּפִי מְהֵל מְלָכִים הַלֵּי"צ
 סָמוּךְ לִאֲחִיז כִּי נְשׁוּעַשׁ
 יוֹדֵי קָדִים סַעִי י' וּסִי
 רַחֵם סַעִי א' בְּהַגִּיט:
 קָדִי ד' מִי"י פִ"א מְהֵל
 מְלָכִים שֶׁסּ וּפִדִי מְהֵל
 אֶלֶל הַלֵּי"צ סָמוּךְ עֲשֵׂן כ'
 תְּשׁוּעַת י"ד סִי שְׁלֵם סַעִי
 ט:

קיה ה מיי' וסמ"ג ש
טוש"ע יו"ד סי'
סזו סעי' א':
קיה ו מיי' פ"ח מהל'
שמטה ויובל הל"ז
סמג עשין קסח:
קב ז מיי' פ"ח מהל'
זכורים הל"ג:
קכא ח מיי' פ"ח מהל'
שמטה ויובל הל"ח
סמג עשין סח:

פסקי רי"ד

[illegible]

נפח וכברה ובוררת וטוחנת
יבדי כוכבים בשביעית אבל
נאכילה. אבל לא תבור ולא
סתמא אין עם הארץ חשוד
ומרקדת עמה. מ"ש רישא
יחזק להיות חשוד בה. אבל
יום טומאה לחלה לפי שאין